

## C-uppsats

### Protest eller bara nagellack:

*En narrativ analys av rapporteringen kring Emma Green Tregaros protest under friidrotts-VM i Moskva 2013.*



*Författare:* Christina Börnkrantz, Madeleine Säll  
*Handledare:* Britt-Marie Ringfjord  
*Examinator:* Titti Forsslund  
*Termin:* HT13  
*Ämne:* Journalistik  
*Nivå:* Kandidatuppsats  
*Kurskod:* 2JO303E

# Abstract

Authors: Madeleine Säll and Christina Börnkrantz

Title: Protest or just nail polish: A narrative analysis of the reporting regarding the protest of Emma Green Tregaro in the athletics world championships in Moscow 2013.

Level: BA Thesis in Journalism

Location: Linnaeus University

Language: Swedish

Number of pages: 47

Several discussions rose in western media when Swedish high-jumper Emma Green Tregaro competed with her nails painted in the colors of the rainbow during the athletic world championship in Moscow, in August 2013. This was meant to show her support for the gay movement, but was viewed as a protest against the new Russian law which forbids gay propaganda.

Western media criticised Russian media for failing to report the incident to their readers and that is where we got interested in making this research. We got the idea of comparing a Swedish newspaper with a Russian one, to observe differences in how they chose to report the event.

Due to lack of knowledge of the Russian language and the kyrillic alphabet we had to turn to an English-speaking newspaper based in Russia: The Moscow Times. We compared the Moscow Times with the Swedish daily newspaper Dagens Nyheter, to see their differences in terms of: How they chose to cover the event, from a gender perspective; what structures of power can be found, how Emma Green Tregaro and Yelena Isinbayeva are portrayed and what meaning the protest is given by the narrators.

We achieved our results through narrative analysis, a qualitative method. We applied theories such as gender theory and media logic in order to obtain answers to our questions.

We came to the conclusion that there are great differences in how much attention the protest achieved in the two newspapers. From the Swedish perspective, more focus were put on Emma Green Tregaro where she is a brave messenger of love, while in the Russian, more emphasis lays on Yelena Isinbayeva as a defender of the Russian stance. While Dagens Nyheter has put resources into sending journalists to Moscow, The Moscow Times has used a lot of material from news bureaus such as Reuters and The Associated Press instead of covering the event themselves.

Another interesting fact is that the institutions presented in the news flow such as the IAAF, IOC and the Swedish Sports Confederation are only represented by men, and through the power structural dimension of gender theory we can see tendencies of control or influence over the female sports profiles' actions.

## ***Keywords***

journalistik, journalism, hbtq, lgbt, Ryssland, Russia, dagens nyheter, the moscow times, narrativanalys, narrative analysis, Emma Green Tregaro, Jelena Isinbajeva, Yelena Isinbayeva, protest, nails, rainbow.

# Innehåll

<b>1. Bakgrund</b>	<b>5</b>
1.1 Den mediala kontexten	6
1.1.1 Hbtq i Ryssland	6
1.1.2 Hbtq i Sverige	7
1.1.3 Tidningarna	8
1.2 Tidigare forskning	9
1.3 Syfte och problemformulering	11
<b>2. Teori</b>	<b>13</b>
2.1 Genusteori	13
2.2 Medielogik	15
<b>3. Metod</b>	<b>18</b>
3.1 Urval	18
3.2 Narrativanalys	19
3.2.1 Kriterier	23
3.3 Metodkritik	23
<b>4. Resultat och analys</b>	<b>25</b>
4.1 Dagens Nyheter: DN	25
4.1.1 DN: Teman	31
Tema: Emma Green Tregaros och Jelena Isinbajevas "konflikt"	32
Tema: Beundran	34
4.2 The Moscow Times: TMT	34
4.2.1 TMT: Teman	40
Tema: Kritik	40
Tema: Institutionernas konflikt	42
Tema: Rädsla	42
Tema: Försvar	44
<b>5. Sammanfattning och slutdiskussion</b>	<b>45</b>
5.1 Förslag till fortsatt forskning	46
<b>Referenser</b>	<b>48</b>

<b>Bilagor</b>	<b>51</b>
<i>Exempel på en artikel strukturerad enligt Labovs modell</i>	51
<i>Textunderlag i Dagens Nyheter</i>	52
<i>Textunderlag i The Moscow Times</i>	52

# 1. Bakgrund

I augusti 2013 gick friidrotts-VM av stapeln i Moskva. En av de i svensk press mest uppmärksammade händelserna från evenemanget hade inte med idrottsliga prestationer att göra, utan handlade om den svenska höjdhopperskan Emma Green Tregaros så kallade ”protest” i höjdhoppsskvalet – då hon tävlade med fingernaglarna målade i lila, blått, grön, gult och rött. Tillsammans har färgkombinationen konnotationer till regnbågen, vars färgkombination i sin tur symboliserar gay-rörelsen.

Denna handling omskrevs av flera medier som en protest, medan Emma Green Tregaro själv menade att det snarare var ett ställningstagande. Men för att förtydliga vilken handling vi menar i sammanhanget kommer vi härnäst referera till själva handlingen som ”protesten”. Detta eftersom det är en term som vi finner någorlunda neutral i jämförelse med andra benämningar på Emma Green Tregaros handling, till exempel ”nagelprotesten” och ”nageldemonstrationen”.

Själva protesten bottnade i den lagstiftning som Ryssland genomfört tidigare samma år mot spridande av homosexuell propaganda, en lag som Emma Green Tregaro alltså tog avstånd från.

Lagen hade mött och möter fortfarande motstånd från flera håll, inte minst i västerländska medier, för att den enligt kritikerna inskränker hbtq-personers rättigheter.

Eftersom protesten enligt våra egna erfarenheter blev relativt väl omskriven i svenska medier och ledde till ökad debatt ur ett större perspektiv, till exempel om lagändringen, huruvida Ryssland skulle framtas värdskapet för OS i Sotji, med mera, så blev vi nyfikna på hur rapporteringen såg ut också från Rysslands perspektiv. Därför såg vi goda skäl till att göra en studie där vi kan utläsa skillnader och likheter mellan en svensk och en rysk tidnings rapportering. För att genomföra vår undersökning valde vi att jämföra den svenska dagstidningen Dagens Nyheter med den Ryssland-baserade The Moscow Times. Ur denna jämförelse vill vi inte försöka generalisera resultatet över svenska och ryska tidningar i stort, utan vår studie ska ses som ett nedslag i två tidningar som rapporterar om samma händelse och vi är intresserade av hur just de här tidningarna återger protesten.

## 1.1 Den mediala kontexten

För att vi ska kunna dra slutsatser från vår analys är det viktigt att vi har en grundläggande förståelse för redan existerande skillnader i kontexten som analysmaterialet produceras och publiceras i.

Historiskt sett har ryska medier varit mer kontrollerade av staten än svenska. Detta kan i sin tur ha påverkat hur hbtq-personer har framställts. (Koltsova, 2006).

Hbtq är en akronym som står för homosexuella, bisexuella, transpersoner och queer.

Den svenska varianten har en motsvarighet i den engelska akronymen lgbt; lesbian, gay, bisexual and transgender. Sedan år 2000 då begreppet infördes har det blivit ett vedertaget begrepp i det svenska språket. ([www.rfsl.se](http://www.rfsl.se)).

Följande avsnitt är till för att i korta drag beskriva Sveriges respektive Rysslands historia när det gäller hbtq-personers rättigheter.

### 1.1.1 Hbtq i Ryssland

Historiskt sett har Ryssland inte varit mer homofobiskt än sina europeiska grannländer. 1917 avkriminaliserades homosexualitet, långt före stora delar av världen. Under Stalins regeringstid blev det dock återigen ett brott att vara homosexuell, något som höll i sig ända till 1993. Stick i stäv med detta har Ryssland länge varit liberal i fråga om aborter, skilsmässor och sex före äktenskapet; något som är ovanligt för ett ortodox land. ([www.internationalen.se](http://www.internationalen.se)).

2012 infördes lagar mot att sprida så kallad gay-propaganda på lokal nivå, bland annat i S:t Petersburg. 2013 gick lagen igenom på nationell nivå. ([www.dn.se](http://www.dn.se)).

Fortfarande är det inget brott att vara homosexuell, men förvirringen har ökat i och med den nya lagändringen som förbjuder gay-propaganda. Eftersom lagen inte specificerar vad som klassificeras som propaganda och det är oklart exakt hur lagen ska tolkas, finns det en oro hos bland andra homosexuella att de eventuellt propagerar för homosexualitet enbart genom att vara öppet gay. (Hultman, 2012).

För ett land som under en längre tid inte visat mindre intolerans mot hbtq-personer än resten av världen, genomgår Ryssland just nu något som vissa tolkar som en del i en ”bakåtsträvande” rörelse. ([www.rfsl.se](http://www.rfsl.se)).

Trots att världen blir mer och mer accepterande i fråga om hbtq-personer, uppfattar fortfarande många ryssar homosexualitet som en sjukdom. (Hultman, 2012).

De senaste åren har också fler attacker mot gayklubbar och demonstrationer ägt rum i Ryssland. ([www.rfsl.se](http://www.rfsl.se))

### **1.1.2 Hbtq i Sverige**

I början på 1900-talet ansågs homosexualitet fortfarande vara något som kunde botas på medicinsk väg. Men det var också då som homosexualitet och heterosexualitet blev verkliga, vedertagna begrepp. Man kunde plötsligt identifiera sig som antingen homo- eller heterosexuell – men heterosexualitet förblev normen. (Norrhem, 2008).

Sverige var ovanligt eftersom det förbjöd homosexualitet för både män och kvinnor, medan större andelen av de Europeiska länderna enbart förbjöd homosexuella handlingar mellan män. Trots detta tillämpades lagen nästan enbart på män. Straffet var straffarbete i upp till två år. Dock tenderade domstolarna ändå att ha ett visst överseende med homosexuella. Dömdes två vuxna män som hade haft sex med varandra fick de allt som oftast en villkorlig dom, eller lägre straff än föreskrivet. (Norrhem, 2008).

1944 skrevs lagen om till att endast förbjuda homosexuella handlingar med personer upp till 21 år. Denna lag gällde fram till 1978, då den avskrevs helt. (Norrhem, 2008). Under just det sena 1970-talet fick gaykulturen ett uppsving, främst bland homosexuella män. I Sverige började det ganska långsamt, med endast ett fåtal gay-klubbar, men under 80-talet hade öppenheten ökat. Då drabbades landet hårt av AIDS-epidemin som skulle komma att stigmatisera homosexuella män och sprida en rädsla för dem. Detta fokus på männen var påfrestande för samhällets lesbiska, och detta ledde till att de homosexuella männen och kvinnorna började gå olika vägar inom kampen mot homofobi, efter att från början ha varit en relativt sammansvetsad grupp. (Norrhem, 2008).

1990-talet blev en vändpunkt då fler och fler offentliga personer inom nöjesvärlden trädde fram som homosexuella. 1995 blev det även lagligt att ingå partnerskap i Sverige. Gaygalan, Prideparaden och Melodifestivalen hjälpte till att få den homosexuella livsstilen mer accepterad bland allmänheten, även om detta också kritiserades av vissa homosexuella som alltför ytligt. (Norrhem, 2008)

Den 1:a maj 2009 blev det slutligen tillåtet för homosexuella att ingå borgerligt äktenskap och ett halvår senare lagbestämde det även att kyrkliga vigslar skulle vara möjliga. ([www.ne.se](http://www.ne.se)).

### 1.1.3 Tidningarna

För att förstå ryska medier måste man gå tillbaka till Sovjetunionens dagar. Från 1960-talet började massmedia verkligen att genomsyras av regeringens politiska åsikter. Televisionens intåg hjälpte till att förmedla de kraftigt censurerade nyheterna som reglerades av unionen. Journalisterna styrdes av statsmakten och deras främsta uppgift var att sprida statens propaganda till allmänheten. Att medierna skulle stödja Sovjets regim var underförstått och förväntat. (Koltsova, 2006).

Under president Mikhail Gorbatsjov styre (generalsekreterare 1985-1991, Sovjetunionens president 1990 -1991) förändrades mediernas uppbyggnad. Journalistiken omstrukturerades för att mer likna sina västerländska kollegor och nu var det återigen tillåtet att publicera sådant som tidigare hade blivit nedtystat. (Koltsova, 2006).

1990 kom slutligen en lag, The USSR Law on Press and Other Mass Media, som förbjöd censurering och tillät journalister att sätta upp mediamarknader som inte reglerades av staten. (Koltsova, 2006).

De två dagstidningarna vi har valt för vår analys är den Sverige-baserade Dagens Nyheter och den Ryssland-baserade The Moscow Times. Dagens Nyheter är en rikstäckande dagstidning som är oberoende liberal. Det vill säga att tidningen svär sig fri från partier, organisationer och andra ekonomiska maktsfärer, men bibehåller ett liberalt synsätt. Det första numret utgavs i december 1864 och i dag är tidningen väletablerad i flera distributionsformer såsom papperstidning, webb och mobil, men det är endast den tryckta publikationen vi har använt i vår analys. I dag är upplagan 279 100 exemplar per utgivningsdag. Tidningen ingår i Bonnierkoncernen, ett av norra Europas största medieföretag. Bland Dagens Nyheter's mål finns bland annat att de ska ha en ambitiös utrikesbevakning med korrespondenter på plats internationellt. ([www.dn.se](http://www.dn.se)).

En dagstidning som i största mån motsvarar Dagens Nyheter i Ryssland i termer av ålder, samhällsstatus och proportionell upplaga är den ryska Izvestija. Izvestija ges endast ut på kyrilliska och för att kunna genomföra en god textanalys krävs det en djup kunskap inom just språket. Ett alternativ skulle kunna vara att använda oss av en tredje part för att översätta materialet. Vi fann inte fria översättningsprogram tillförlitliga. En fysisk översättare skulle mest troligt fordra en ersättning för arbetet, vilket skulle kräva en forskningsbudget, något som är mer aktuellt inom forskning på en högre nivå. Så



istället valde vi att analysera dagstidningen The Moscow Times, som publiceras på engelska.

The Moscow Times har en betydligt yngre historia än Dagens Nyheter. 1992 gavs det första numret ut. Men Dagens Nyheter och The Moscow Times största gemensamma nämnare i vår studie är deras egen tyngdvikt på självständighet.

([www.themoscowtimes.com](http://www.themoscowtimes.com)).

The Moscow Times är ägt av Independent Media som är en del av finska mediekoncernen Sanoma Publishing House och är den enda engelskspråkiga dagstidningen i Ryssland.

Läsarkretsen består främst av det rikare skiktet och har en yngre publik. The Moscow Times distribueras över hela Moskva och ges ut måndag till fredag och har en upplaga på 35 000 tidningar per dag. Läsarkretsen hos ryskspråkiga tros vara 358 300 över sex månader, och 41 400 per nummer. ([www.themoscowtimes.com](http://www.themoscowtimes.com)).

Enligt The Moscow Times vill man ge en oberoende och rättvis bild av händelserna i Ryssland och forna Sovjetstater, samt ge inträngande analys och korrekt rapportering . Även om tidningen först var avsedd för utlänningar som bor i Moskva, har The Moscow Times har under åren även vunnit en rysk publik. ([www.themoscowtimes.com](http://www.themoscowtimes.com)).

Under analysdelen kommer vi att referera till The Moscow Times med förkortningen TMT.

## **1.2 Tidigare forskning**

I just fallet med Emma Green Tregaros protest har i stort sett ingen forskning publicerats i skrivande stund. En orsak till detta kan vara att händelsen ligger så nära i tiden från inledningen av denna forskningsansats. Troligtvis kommer det vid den här tiden nästa år finnas mer forskning om VM-protesten än vad det gör idag.

Ett flertal kandidatuppsatser och avhandlingar har behandlat ämnet hbtq-personer inom sporten. I kandidatuppsatsen ” Hur homo(gen) är idrotten egentligen?: En kvalitativ intervjustudie om en lesbisk kvinnas situation inom svensk elitidrott” av Johanna Ahnström på Gymnastik- och idrottshögskolan, publicerad 2007, går man ner på djupet

om hur det är att vara homosexuell inom elitidrotten. Hur samhällets heterosexuella norm har bidragit till att intervjupersonen känt sig annorlunda och utstött. Ahnström har valt att intervjua en kvinnlig, homosexuell idrottare om sin syn på homofobin inom idrottsvärlden, och kan dra slutsatserna att det tuffa klimatet har gjort att intervjupersonen både känner sig kränkt och hotad, men även motsägelsefullt nog homofobisk emellanåt; troligtvis på grund av omedveten påtryckning från omgivningen. Trots att Ahnströms studie inte direkt berör det vi vill forska om, ger den en viss insikt i hur tufft klimatet är för hbtq-personer inom idrotten och vi kan därmed få en djupare förståelse för kontexten i vilken Emma Green Tregaros protest ägde rum.

Louise Malm och Linnea Werlid skriver i sin kandidatuppsats ”Ensam är stark, två är en riskgrupp: Representationer av homosexuella i svenska tryckta nyhetsmedier 1987, 1997 och 2007” (2009) om hur svenska tidningar har rapporterat om homosexuella de senaste tjugo åren och hur inställningen till dem har förändrats. De kom fram till att man 1987 valde att lägga fokus på hur utsatta de homosexuella var för hatbrott och fördomar, medan man med åren därefter började vinkla artiklarna mer positivt. Lesbiska gestaltades heller inte lika mycket som homosexuella män. Det är viktigt att veta bakgrunden till mediernas inställning till hbtq-samhället för att kunna sätta dagens medierapportering om VM-protesten i ytterligare perspektiv. Hade det framställts på ett annorlunda sätt ifall Emma Green Tregaros protest hade infallit för femton år sedan istället? Nyhetsmedier spelar en stor roll i den här händelsen och en förförståelse om deras historia angående hbtq-personer är ytterst väsentlig.

”Sport, sexualities and queer/theory” (2006), en antologi sammanställd av Jayne Caudwell, har samlat olika forskares texter om hur idrotten förhåller sig till hbtq-personer. Både homo-, bi- och transsexuella idrottsutövare har intervjuats om deras åsikter och erfarenheter beträffande sportvärdens inställning till hbtq-personer. Enligt texterna har de fått möta fördomar, och många har valt eller väljer att hålla sin sexualitet hemlig. Detta på grund av att de är medvetna om att de kommer att få det kämpigt, möta ignorans och avsky, eller kanske till och med bli avstängda från idrottsevenemang. Detta

är väsentligt för att förstå sportvärldens inställning till sexualitet som avviker från normen.

### **1.3 Syfte och problemformulering**

Med Sveriges respektive Rysslands olika utgångspunkter när det gäller mediernas position i samhället i ryggen är det intressant ur ett journalistiskt perspektiv att studera hur en dagstidning i respektive land återger samma händelse. Just Emma Green Tregaros protest anser vi är ett lämpligt fall att studera då det är en händelse som båda länderna har direkt koppling till, både genom friidrotts-VM och den omgivande hbtq-debatten.

Som vi tidigare nämnt i avsnittet om bakgrund så botten Emma Green Tregaros protest i införandet av en antigay-lag i Ryssland. Genom en narrativanalys av en tidning baserad i vardera land tror vi även kunna se en färgning av respektive lands kontext i rapporteringen. Till exempel synen på hbtq-personers rättigheter och debattens karaktär i respektive land.

Under avsnittet om tidigare forskning har vi varit inne och nosat på ämnet om hur kvinnliga elitidrottare framställs i media. Därav är vi intresserade av att undersöka maktförhållanden i rapporteringen, till exempel om det finns tendenser till att Emma Green Tregaros protest förminskas.

I vår undersökning vill vi se skillnader och likheter i återberättandet hos en rysk och en svensk dagstidning. Detta leder till en enkel, men tämligen övergripande frågeställning:

- Hur skiljde sig rapporteringen gällande Emma Green Tregaros protest i friidrotts-VM 2013 mellan en svensk, respektive en rysk dagstidning?

För att konkretisera ovanstående frågeställning har vi underfrågor som vi vill besvara:

- Hur återges protesten i Dagens Nyheter respektive The Moscow Times?
- Ur ett genusteoretiskt perspektiv, vilka maktrelationer finns i narrativen?

Med avstamp ur Raewyn Connells arbete kring genus och maktrelationer studerar vi narrativet för att se på möjliga relationer där någon, en individ eller institution, utövar makt över en annan

- Vilken betydelse ges handlingen, det vill säga protesten, i respektive tidning?

Med "betydelse" menar vi om protesten ses som en positiv; bra handling eller en negativ; dålig handling. Vi tittar även på hur betydelsen svänger genom narrativet. I vår analys och i våra slutsatser använder vi dessutom av medielogik som ett ytterligare teoretiskt verktyg för att tolka respektive tidnings kontext.

Efter sammanställning av vår analys hoppas vi ha fått svar på våra forskningsfrågor: Hur återges händelsen i respektive tidning? Vilken betydelse ges handlingen, det vill säga protesten? Ur ett genusperspektiv, vilka maktrelationer finns i narrativet? Svaren från dessa frågor ska i sin tur sammanstråla i ett svar på vår övergripande forskningsfråga: Hur skiljde sig rapporteringen gällande Emma Green Tregaros protest i friidrotts-VM 2013 mellan svensk respektive rysk dagspress?

Målet är att kunna se dessa skillnader och inte minst identifiera vilka dessa skillnader är. Utifrån medielogiken och narrativens kontexter vill vi kunna dra slutsatser om varför dessa skillnader och likheter existerar.

## 2. Teori

Nedan följer teorierna som vår undersökning vilar på. De teorier vi valt är genusteori och medielogik. Dessa teorier är essentiella för att vi sedan ska kunna dra slutsatser från resultatet av vår analys.

### 2.1 Genusteori

I vår analys vill vi titta på materialet från ett genusteoretiskt perspektiv.

Medierna har förändrats, likaså har människors attityd. Tillsammans med medielogiken i följande stycke i ryggen kan man genom analys av artiklar se på den vedertagna synen på genus i medierna. (Gauntlett, 2008).

Genus, (eng. gender) är allmänt vedertaget som benämning på hela fältet. Genus har oftast uppfattats som skillnader mellan kvinnor och män, medan Raewyn Connell menar att det är bättre att se på genus som sociala relationer inom vilka grupper och individer agerar, vilket gör att genus kan ses som sociala strukturer. (Connell, 2009).

Genom vår textanalys vill vi dels se på de strukturer som kan utläsas ur narrativet.

Eftersom genus inte är något man enbart skapar själv, utan skapandet är beroende av den genusordning som man befinner sig i. (West, 1987).

Framför allt vill vi titta på *maktrelationer* i texten. Makt är en dimension inom genus, och har varit ett centralt begrepp i kvinnorörelsens syn på ”patriarkatet” med en bild av män som en härskande könsklass och kritik mot bilden i medierna av kvinnor som passiva, dumma och betydelselösa. (Connell, 2009).

Clare Burton, vars arbete från 1987 omnämns av Connell, diskuterar institutionella maktrelationer. Då män till största del kontrollerar världens institutioner får det konsekvenser som producerar ojämlikhet. (Connell s. 107, 2009).

Den moderna tävlingsidrotten har sedan dess början varit en av de mest manlighetsdominerade och maskulina institutionerna i samhället. Men en riktning mot ökad jämställdhet har under de senaste decennierna kunnat ses, till exempel genom att kvinnliga idrottare får mer medial uppmärksamhet än tidigare. (Dahlén, 2008).

Men ännu råder inom mediesporten en massiv dominans av herridrott framför damidrott. En tydlig överrepresentation av män i maktpositioner inom idrotten finns, till exempel som tränare och ledare. (Dahlén, 2008).

Inom den medierade tävlingsidrotten ses en ständigt hegemonisk maskulinitet som i sin tur måste ses i relation till maskulinitetens övriga representationsformer inom populärkulturen, vilken tillhandahåller en stor uppsättning krigsrelaterade och arketypiska figurer som följer modellen med hjälten och skurken till exempel. Att sportjournalistiken i så hög grad använder sig av krigsmetaforer är ingen tillfällighet, då det fungerar som en återspeglning av våldet och aggressiviteten inom fysiska kontaktsporter. (Dahlén, 2008).

Dahlén nämner även Messners tankemodell som är en analytisk utgångspunkt. Han skiljer mellan tävlingsidrottens centrum och periferi. Centret utgörs av sport-mediekomplexet med en politisk ekonomi som betingar ett ideologiskt mönster där vita heterosexuella män favoriseras framför kvinnor, icke-vita och homosexuella män. (Dahlén, 2008).

Genom historien har det funnits en bild av kvinnor som sämre lämpade för idrottsliga aktiviteter. Ännu ett skäl till att kvinnor motarbetats inom tävlingsidrottande har varit synen att offentligheten är en plats för män. Genom de senaste decennierna har kvinnorna fått tillträde till flera olika arenor, men fortfarande finns en skevhet i könsstrukturen inom tävlingsidrotten. Detta syns inte minst inom den internationella olympiska kommitténs (IOC) organisation. Fram till 1980-talet fanns enbart män i IOC:s ledning och fram tills helt nyligen ingår bara cirka tio procent kvinnor i ledningen. Under 1900-talets första hälft kunde utläsas en tydlig manschauvinistisk attityd gentemot kvinnliga idrottare, där kvinnornas prestationer fick ingen eller liten publicitet i tävlingssammanhang gentemot männen. Deras utseenden blev i större mån omskrivna än deras idrottsliga prestationer. (Dahlén, 2008).

Dessa teorier visar att kvinnor har varit en andra klassens medborgare i idrottens värld – och fortfarande är, men att utvecklingen har gått framåt. Inom medierna rapporteras det fortfarande opropertionerligt mycket om manlig idrott, vilket marginaliserar och osynliggör kvinnlig idrott. En annan företeelse som ofta sker är att kvinnor infantiliseras, det vill säga att de framställs på ett sätt som snarare för tankarna till att de är barn, till exempel genom att de kallas flickor. De trivialiseras. (Dahlén, 2008).

Kvinnliga idrottare framställs också oftare än män i relation till privat- och familjeliv än prestationer. Dahlén använder Rod Bookes begrepp ”familialisering”. Där försäkras man mediepubliken att trots att kvinnorna idrottar är de heterosexuella kvinnor genom sina referenser till familj, make och barn. Idrottarna framstår då mer som riktiga kvinnor. (Tolvehed, 2004).

Att de könsbaserade strukturerna förändras till det bättre inom idrotten är något som medierna bidrar till att förändra, därför bör man inte heller stirra sig blind på mediernas könsdiskriminerande funktioner. (Dahlén, 2008).

## **2.2 Medielogik**

Enligt medielogiksteorin är medieinnehållet beroende av att det passar ett mediums format, hur organisationen är uppbyggd, interna regler och normer samt vad organisationen tror att konsumenten vill ha. Det är medierna och deras teknologiska förutsättningar, mediepubliken och konkurrensen om denna som styr vad medierna rapporterar om snarare än verkligheten i sig. (Strömbäck, 2009).

Samtidigt finns det aktörer som är beroende av medierna, som spelar en så central roll i samhället, för att kunna kommunicera med folket och därför behöver anpassa sig till medielogiken. (Strömbäck, 2009).

Medielogiken som teori formulerades av Robert Snow och David Altheide och de menar att journalistiken i dag främst handlar om att hitta nyheter som passar de egna produktionsvillkoren och inte om att rapportera det ur verkligheten som är viktigt och relevant. Dessutom menar de att den sociala verkligheten är anpassad till medielogiken. På grund av att den sociala verkligheten är oberoende av medierna själva kan journalistiken inte rapportera om den. (Snow, Altheide, 1979).

Eftersom det finns ett överskott av information, samtidigt som det råder ett underskott på uppmärksamhet har medierna utvecklat olika berättartekniker. Dessa kan ses som konkreta uttryck för medielogiken. Dessa berättartekniker är: Tillspetsning, förenkling, polarisering, konkretion, intensifiering, personifiering samt stereotypifiering. (Strömbäck, 2009 s. 172).

Ju mer dessa berättartekniker kan forma nyheter journalistiskt, desto större är sannolikheten att nyheterna blir en del av urvalet. (Strömbäck, 2009).

Kultur och medielogik hänger ihop på så sätt att läsare vill ha olika nyheter beroende på vad för normer och förväntningar de har på medierna. Enligt medieforskaren Kent Asp är det mediernas uppgift att förstärka och bevara de attityder och beteenden som redan finns i den kultur som mediet är verksamt i. Media är en sorts institution i våra kulturer som bär den kulturella tyngden och socialiserar in oss i vad som är rätt och fel. Dessa normer förändras över tiden och medierna anpassar sig efter detta. Då vi inte längre enbart påverkas av inhemska medier utan också av medier i världen så går det att säga att normerna ändras lite snabbare och att medierna måste anpassa sig mer och oftare än tidigare. (Asp, 1986 s. 47).

Viktigt att notera i sammanhanget är att denna medielogiksteori bäst går att applicera på kommersiella medier som främst verkar i västerländska demokratier. Då The Moscow Times verkar i Ryssland, som har en yngre historia av realsocialism och kommunism, (även om steg mot ett mer västerländskt samhälle tagits), kan det antas att medielogiken inte går att applicera på denna tidning. Dock ser vi att det finns aspekter som pekar på att The Moscow Times påverkas av en västerländsk typ av kommersialism. Dessa är: Reklaminnehåll i tidningen, det faktum att den säljs i lösnummer såväl som genom prenumeration samt att den ägs av ett finskt bolag och inte ett inhemskt. (Strömbäck, 2009).

Mediologiken som teori är viktig att ha i åtanke när man ska analysera hur medierna återgav skeendena kring protesten just därför att det är mediologiken som ligger i grunden att det över huvudtaget skedde någon rapportering. Det är även viktigt att titta på vilka mediologiska grepp som använts för att kunna se resultatet av vår analys i en kontext. (Strömbäck, 2009).

Som vi tidigare nämnt är mediologiken och genusteorin essentiella teorier för att kunna besvara våra forskningsfrågor: Då vi analyserar texter från två tidningar vars kontext finns i varsin kultur krävs mediologiken för att kunna förstå skillnader och likheter i hur de väljer att rapportera. Genusteorin är grundläggande för att kunna se de maktstrukturer som finns inom just genus i narrativet. Det är även av vikt för att besvara frågan på vilken betydelse handlingen ges, då vi ser detta som ett resultat av samhällseliga maktstrukturer.



I analysdelen har vi applicerat teorierna som ett verktyg genom att titta på begrepp inom respektive teori, till exempel: Finns infantilisering i narrativet?

### 3. Metod

I vår kvalitativa undersökning har vi valt att använda oss av narrativanalys som metod, med vilken vi har arbetat med analysmaterialet och gjort våra tolkningar utifrån teorin. Genom våra forskningsfrågor och därmed karaktären på vår undersökning är vi inte intresserade av att generalisera resultatet. I det här kapitlet beskriver vi hur vi gjort vårt urval, hur vi har använt narrativanalys som metod samt metodkritik.

#### 3.1 Urval

I vårt val av material har vi använt oss av målstyrt urval, en typisk urvalsmetod för ett kvalitativt arbete. Målstyrt urval går ut på att forskaren väljer ut enheter med direkt anvisning till forskningsfrågorna som formulerats . (Bryman, s. 350, 2013).

För att ha en bas av artiklar att utgå ifrån i vår analys valde vi först att skapa så ekvivalenta förutsättningar som möjligt genom att använda oss av likvärdiga sökord i respektive tidning. Tidsperioden vi begränsade oss inom var från den 14:e augusti till och med den 24:e augusti för att få material från den tid då protesten skedde, ha säkerhetsmarginaler före och efter händelsen, men ändå inte få alltför stort omfång. I det materialet vi fann genom det gjorde vi därefter ett till urval genom att identifiera de artiklar som faktiskt berörde våra forskningsfrågor. En lista över samtliga artiklar finns under bilagor.

Sökord i Dagens Nyheter:

Emma Green Tregaro

Jelena Isinbajeva

hbtq

gay

Sökord i The Moscow Times:

Emma Green Tregaro

Yelena Isinbayeva

lgbt

gay

I vårt urval återfinns både opinionsartiklar i form av krönikor och rapporterade artiklar. Vi har valt att analysera båda kategorierna på samma sätt då vi anser att samtliga artiklar utgör en del av narrativet.

För att hitta artiklar från DN använde vi oss av Mediearkivets sökmotor. Vi begränsade oss till de givna datumen och sökte från Dagens Nyheter och Dagens Nyheter Världen som källa.

The Moscow Times ingick inte i mediearkivets databas. Därför fick vi gå direkt till källan. På The Moscow Times hemsida finns ett webb-arkiv och ett PDF-arkiv av den tryckta versionen av tidningen. Detta material är i vanliga fall låst bakom en betaltjänst, men genom att kontakta tidningen och presentera vårt syfte fick vi i egenskap av studenter fri tillgång till PDF-arkivet under en begränsad tid och kunde där hitta materialet vi behövde för vår analys.

## 3.2 Narrativanalys

Narrativanalys är en kvalitativ metod som finns i en mängd olika varianter. Därför är det inte helt enkelt att definiera vad narrativ och narrativanalys är, det beror på vilket synsätt man har. För det första så kan man som forskare ha olika utgångspunkter, det vill säga anledningen till att man använder narrativ i undersökningen. (Bergström, 2012).

Anledningen till att vi valde att använda oss av narrativanalys i vår studie är för att vi vill se på vilket sätt historien om Emma Green Tregaros protest återberättas.

I Sverige råder en sorts gemenskap, i Ryssland en annan. Just gemenskap anses vara ett av de främsta sätten att använda narrativ på ett politiskt sätt. (Bergström, 2012).

Genom att studera narrativen kan vi koppla de inneboende betydelseerna till ett sammanhang och på så sätt få insikt om skillnaderna i respektive samhälle. (Bergström, 2012).

Även sättet att presentera analyserna på skiljer sig markant. Det finns forskare som återger analyser formellt och korrekt men även de som återger sin analys på ett mer skönlitterärt sätt. (Bergström, 2012).

Som tidigare nämnts i teorikapitlet om medielogik så använder sig medierna av en berättarteknik för att återge nyheter. Jimmy Vulovic, journalist och doktorand i litteraturvetenskap vid Lunds universitet skriver i *Narrativanalys* att 'den nya journalistiken' föddes på 1960-talet då journalistikens formspråk började imitera romangenrens. (Vulovic, 2013).

Även om den journalistiska texten inte följer detta tydliga mönster så är narrativanalysens verktyg användbara på alla typer av berättande text. (Gauntlett, 2008).

Narrativ är berättelsens 'hur' och är överordnad berättelsen, menar Vulovic. Narrativ inrymmer själva berättelsen och berättandet, produkten och processen.

Såväl fiktiv skönlitteratur som journalistik avbildar och inrymmer en berättelse.

Skillnaden är att journalistiken är förankrad i verkligheten medan exempelvis romaner inte behöver uppfylla det kriteriet. Formspråket i sig måste alltså inte vara annorlunda.

Gemensamt för de båda är även att det alltid väljs bort information, liksom i allt berättande. (Vulovic, 2013 s. 82).

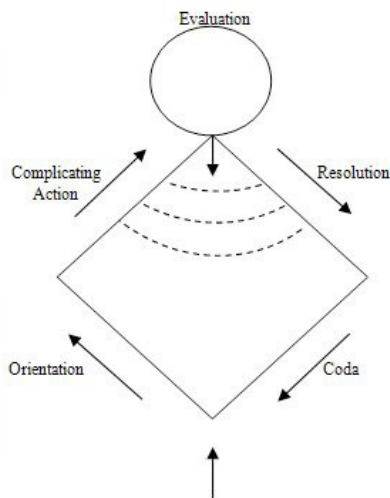
Användaren av narrativanalys behöver använda sig av dialoglyssning till tre olika "röster" genom narrativet: Berättarrösten, det teoretiska ramverket, samt en sorts självmedvetenhet om de val och tolkningar man gör under analysprocessen. (Lieblich s. 10, 1998).

En vetenskaplig undersökning som baseras på narrativanalys har enligt Lieblich inte replikerbarhet som kriterium. Därför är det viktigt att praktisören, forskaren håller på sin integritet och skicklighet. Detta lämnar dock inte fritt fram för vilda tolkningar och spekulationer, utan tolkningarna måste rättfärdigas genom logiska resonemang och förankring i vetenskapligt accepterad teori. (Runyan, 1984).

Hypoteser och teorier kan genereras under analysen. (Lieblich, 1998).

Det finns en mängd olika sätt att läsa, tolka och analysera narrativt material.

Vi har använt oss av två huvudsakliga tillvägagångssätt; Labovs modell för att kunna strukturera upp analysmaterialet, samt Amia Lieblichs modell för att se helhet och teman att kunna tolka och dra slutsatser ifrån.



För att strukturera upp materialet har vi delat upp varje artikel enligt Labovs modell:

- Ett **abstract** (En sammanfattning av narrativen)
- En **orientering** (Vilken tid, plats, situation och vilka deltagare, det vill säga kontexten.)
- En **komplicerande handling**
- En **utvärdering** (Berättarens förhållningssätt med kommentarer på betydelser av handlingen)
- En **upplösning** (Det vill säga vad som slutligen hände)
- En **coda** (återför perspektivet till nutid)

Figur 1. Narrativets modell av Labov och Waletzky  
 Ur: *Language in the inner city*. Kap 9. Fig. 9.1. s.369.

Vidare pratar Lieblich om dimensioner inom narrativanalys, dessa är först och främst holistiskt kontra kategoriskt närmande. Vid holistiskt närmande vill man titta på helheten, medan vid ett kategoriskt närmande är forskaren mer intresserad av ett fenomen som delas av en grupp av människor. Dessutom finns två ytterligare dimensioner: form kontra innehåll. Dessa dimensioner kan kombineras och bildar tillsammans fyra olika sätt att arbeta med narrativanalys: Holistic-form, där man studerar strukturella mönster, holistic-content, där man tittar på helhetsbild och innehåll, categorical-content, där man delar in analysmaterialet i kategorier och tar inte hänsyn till kontexten, categorical-form, där man tittar på kategoriska strukturer, vilket är mer applicerbart på intervjuer. (Lieblich, 1998).

Den vi genom läsning sett som mest passande för vår studie är *holistic-content*, som är ett holistiskt synsätt på innehållet, det vill säga att man tittar på helhetsbilden. Man kan titta på vändpunkter eller klimax för att se på en hel utveckling. Det betyder inte att vi inte kan använda oss av kategorier för att besvara våra forskningsfrågor. Josselsons studie är ett exempel på det. (Lieblich, 1998 s. 15).

Lieblich menar att det är bra att diskutera med andra om samma text, men det är inte viktigt att komma fram till en gemensam bedömning, då det är en tolkande process. (Tolkningen sker hos läsaren). Förutom att tolka det som sägs i texten är det också viktigt att reflektera över det som inte sägs eller syns. (Lieblich, 1998, s. 166).

Enligt Lieblich bör holistic-contentanalys tillämpas enligt följande:

1. Läs materialet ett flertal gånger tills ett mönster framträder. Vissa aspekter av narrativet kan ges mer uppmärksamhet än andra, men vikten av dem beror på berättelsens helhet och sammanhang.
2. Anteckna det första och övergripande intrycket. Finns det något ovanligt i texten, mostägelser eller ofärdiga beskrivningar?
3. Bestäm fokus eller teman som du vill följa från start till slut. Det kan urskiljas beroende på plats det tar i texten, frekvens eller i mängden detaljer skribenten använder.
4. Markera teman i texten och läs dem separat.
5. Följ varje tema genom artikeln/artiklarna och anteckna slutsatser. Var medveten om var ett tema dyker upp, var det tar slut, övergångarna mellan teman samt kontexten för var och ett av dem. (Lieblich, 1998).

Detta är också en struktur som vi följt i vårt analysarbete, tillsammans med våra teoretiska glasögon.

För att kunna genomföra en narrativanalys var vi tvungna att göra en första genomläsning av allt material. Denna första genomläsningen fungerar som en sorts researchfas, för att få en överblick över narrativet. (Lieblich, 1998).

I de följande genomläsningarna förde vi noggranna anteckningar under läsandet. Alltid med en strävan att nå intersubjektivitet. (Vulovic, 2013).

Därefter följde mer djupgående analys av varje artikel var för sig, analyserade i ordningen de publicerats, parallellt förde vi rikliga anteckningar under hela analysprocessen. Vi valde att inte gå in i analysprocessen med ett alltför strikt schema eller dylikt på hur materialet skulle analyseras. I stället hade vi de narrativteoretiska

begreppen och verktygen med oss i arbetet. Då narrativanalys baseras på tolkning, var vi bekymrade att ett bestämt schema för analys skulle hindra oss från att kunna göra tolkningar eller se vissa mönster i narrativet, då vi skulle vara alltför låsta i vårt arbetssätt. (Lieblich, 1998).

### 3.2.1 Kriterier

I vår studie har vi slutligen lutat oss mot följande utvärderingskriterier för att göra ett arbete av god kvalitet:

1. Bredd: Omfattningen av bevis. Denna dimension refererar till kvalitén på observationen samt tolkningen eller analysen. Mycket ska citeras, samt det ska erbjudas alternativa förklaringar.
2. Koherens: Sättet på vilket delar av tolkningarna skapar en komplett och meningsfull bild.
3. Insiktsfullhet: Originalitet i presentationen av berättelsen och dess analys. Och att man faktiskt har fått större förståelse och insikt om texten.
4. Närhet: Förmågan att ge en analys baserad på få koncept, samt elegant och estetiskt tilldragande. (Amia Lieblich, 2009).

### 3.3 Metodkritik

Enligt Göran Bergström råder det tyvärr en del begreppsligt såväl som metodologiskt slarv inom forskningsfältet. Narrativanalys härstammar nämligen från fyra olika traditioner; rysk formalism, fransk strukturalism, tysk hermeneutik och den amerikanska 'New Criticism' så är det inte helt oväntat att det saknas en bindande teori. Vi var medvetna om problemet och till en början satte det käppar i hjulet för oss, då vi var tvungna att lägga mycket tid på att bena ut metoden. Den här typen av analys präglas nämligen av en stor begreppslig mångfald, vilket kan göra metoden förvirrande. (Riessman, 1993).

På grund av att det inte finns en enskild, rätt "ram" för hur man ska gå till väga med en narrativ analys, gjorde det proceduren aningen oklar och alltför bred. Vi löste det genom att plocka ut det som vi ansåg vara väsentligt och tillämpa det på vår analys. Under arbetets gång var vi hela tiden medvetna om att vi bara använde oss av några av

narrativanalysens tillvägagångssätt och att det fanns fler lösningar – men det var ett avsiktligt val som vi gjorde för att begränsa teorin.

En annan nackdel hos metoden kan vara, i dess egenskap av att vara en kvalitativ metod, subjektivitet. Ord och meningar kan ha olika innebörd beroende på vem det är som tolkar dem. Ett ord som t.ex. ”drakonisk” kan innebära stark, mäktig och inflytelserik, alltså vara positivt laddat, för person A – medan person B hellre associerar ordet med grymhet, omänsklighet och envåldshärskare, alltså väldigt negativt laddat.

Narrativanalys präglas följaktligen av en väldig subjektivitet.

Detta är ett problem eftersom det inte bringar någon direkt klarhet i analysen. Då man hela tiden måste redogöra för båda sidorna av en tolkning för inte det arbetet framåt.

Jimmy Vulovic (2013) menar att man löser det med en strävan att alltid nå intersubjektivitet. Det gäller att vara överens, både med varandra och med publiken, om förståelsen och tolkningen av ett begrepp.



## 4. Resultat och analys

Under analysen har vi strukturerat varje artikel enligt Labovs modell var för sig, för att sedan titta på helhet och identifierade teman som vi gjort våra tolkningar i. Själva uppställningen av Labovs modell presenteras inte i uppsatsen utan fungerar som processerat arbetsmaterial som vi gör våra tolkningar utifrån. Ett exempel på en sådan uppställning finns under bilagor.

Båda författare har varit delaktiga i att analysera båda tidningarna, däremot har vi för att effektivisera uppsatsskrivandet valt att författa analysen av respektive tidning var för sig för att sedan författa en gemensam sammanfattning där de viktigaste elementen i vår analys för våra frågeställningar sammanflätas.

### 4.1 Dagens Nyheter: DN

Narrativet rörande protesten inleds i artikeln ”Svenska nagelprotesten gav eko världen över, 16.08.2013”. Vad som går att utläsa om man tittar på helhetsbilden av artikeln är att mest fokus ser ut att ligga på Emma Green Tregaro. Även Jelena Isinbajevas kritik mot protesten tas upp, men Emma Green Tregaro får större utrymme och fokus.

Här kan man direkt se tendenser på polarisering, en berättarteknik som nämns av Strömbäck inom medielogiken. Emma Green Tregaro får i narrativet representera hbtq-rörelsen och de som stödjer den medan Jelena Isinbajeva representerar den ryska regeringen genom det stöd för den som hon ger uttryck för.

”–När vi kommer till ett annat land försöker vi följa deras regler. Det är respektlöst mot vårt land och våra lagar. Jag stödjer vår regering, svarade hon på en direkt fråga om Greens protest skriver [aftonbladet.se](http://aftonbladet.se).” (Svenska nagelprotesten gav eko världen över, DN, 16.08.2013).

Samtidigt är det svårt för narratörerna att utveckla polariseringen då ingen direkt konflikt mellan Emma Green Tregaro och Jelena Isinbajeva utvecklas. Dels på grund av att Emma Green Tregaro inte uttrycker någon skarp kritik mot Jelena Isinbajeva angående hennes uttalande. Därefter genom att Jelena Isinbajeva senare tar tillbaka sitt uttalande. Polariseringsen tappas sin udd genom narrativet:

”Och på fredagen fick hennes största kritiker krypa till korset. Jelena Isinbajeva tog tillbaka vad hon sagt om homosexuella”. (Yannick Tregaro: Emma medveten om risken för psykningar, DN, 17.08.2013).

”Emma Green Tregaro säger att hon blev mycket förvånad över Jelena Isinbajevas hårda reaktion, men hon vill prata med henne själv innan hon tar till sig ryskans kovändning.” (Jag känner att jag följt mitt hjärta, DN, 18.08.2013).

Genom narrativet i Dagens Nyheter går att se en tydlig majoritet av fokus på Emma Green Tregaro och inte på Jelena Isinbajeva. Detta kan härröra från mediologiska regler, såsom att medier skriver om det som de tror att deras publik vill ha. (Strömbäck, 2009). Då Emma är en svensk idrottare kan det även ligga i DN:s intresse att skriva mest om henne, då DN kan antas förvänta sig att Emma Green Tregaro är den deras läsare är mest intresserade av i narrativet.

Emma Green Tregaro uttalar sig försiktigt om protesten, som hon menar snarare är ett ”ställningstagande”, ett ord som har mindre politisk laddning än ”protest”. Hon kommer till tals snarare som en förespråkare för kärlek än en upprorsmakare mot något. Inte heller uttalar hon sig i negativa ordalag om Jelena Isinbajevas kommentar på protesten, vilket gör att det svårt för journalister att klandra Emma Green Tregaro. Jelena Isinbajeva fick efteråt ta tillbaka uttalandet och menade att hon blivit missförstådd. Genom konflikten som skapas mellan Emma Green Tregaro och Jelena Isinbajeva går att se tendenser på trivialisering av protesten. Detta genom att fokus flyttas från protesten, vilket har en större politisk betydelse, och förminskar det till ett bråk mellan två kvinnor. Denna typ av förskjutning av fokus och därmed trivialisering nämner Dahlén (2008).

Själva konflikten i sig som skapats i narrativet är ytterligare ett exempel på en journalistisk berättarteknik, nämligen så kallad tillspetsning. (Strömbäck, 2009).

I DN:s narrativ ser vi tendenser till att protesten förminskas på olika sätt. En enskild del i detta har citat från Emma Green Tregaro själv, där hon själv förminskar protesten från

just en protest till ett ställningstagande. Vad Emmas anledning till detta är, är endast spekulationer.

”Men för Green Tregaro handlar naglarna mer om ett personligt ställningstagande än en protest.

– Jag kände att jag ville visa vad jag står för. Jag tycker att idrott handlar om att respektera varandra, så hon efter att hon klarat höjdhoppsskvalet genom 1,92. /.../

– Kärlek till en annan människa kan aldrig vara fel och kan jag visa det genom en så enkel sak som att måla mina naglar i regnbågens färger så är det bra.” (Svenska nagelprotesten gav eko världen över, DN, 16.08.2013).

Ett fenomen som är återkommande genom analysmaterialet är män i maktposition som uttalar sig om Emma Green Tregaros och Jelena Isinbajevas handlingar och uttalanden. Ett exempel på detta ser vi nedan:

”Någon internationell protest mot Green Tregaros och Hjelmers nageldemonstration har inte inkommit till det internationella förbundet och det Svenska friidrottsförbundets ordförande Tomas Riste, kan inte tänka sig att Emma Green Tregaro skulle kunna stoppas från att hoppa VM-finalen.

– Hur hon målar naglarna är i högsta personligt. Hade hon haft en t-shirt på sig kan jag förstå om någon reagerat. Men att reagera på naglarna, det är bara löjligt.” (Svenska nagelprotesten gav eko världen över, DN, 16.08.2013).

Här har Svenska friidrottsförbundets ordförande intervjuats och han får ge protesten en betydelse, en värdering. Även hans uttalande kan bidra till att förminska protesten genom att han menar att det vore löjligt att reagera på Emma Green Tregaros naglar. Samtidigt menar han att det vore en annan sak om Emma Green Tregaro haft en t-shirt på sig med en motsvarande symbol, alltså att det skulle väga tyngre.

Här får Tomas Riste som är en man, ge ett värde till Emma Green Tregaros; en kvinnas, handling. Precis så menar Connell att män ofta får figurera som någon som är expert eller ger en bedömning av andras (i det här fallet en kvinnas) handlingar.

Genom Tomas Riste kan vi även se ett exempel på tendenser till infantilisering:

”Riste stöttar nagelprotesterna.

– Jag delar deras uppfattning. Jag tycker tjejerna visar ett samhällsengagemang, de visar lite ryggrad och det tycker jag är bra.” (Svenska nagelprotesten gav eko världen över, DN, 16.08.2013).

Återigen ger Tomas Riste handlingen en värdering, han stöttar och underbygger protesten. Samtidigt kan man se tendenser till att han infantiliserar Emma Green Tregaro och Moa Hjelmer genom att syfta på dem som ”tjejerna”, en benämning som antyder att de inte är vuxna människor. Att just syfta på kvinnor som tjejer är enligt Dahlén ett förekommande begrepp inom idrotten för att infantilisera kvinnor.

Connell menar att maktstrukturer som redan finns i samhället avspeglas i medierna. Inom narrativet går att urskönja dessa maktstrukturer genom den institutionella kontroll som IAAF och IOK utövar indirekt över Emma Green Tregaro. Emma Green Tregaros motiv för protesten blir därför i centrum i rapporteringen.

”– Jag kände att jag ville visa vad jag står för. Jag tycker att idrott handlar om att respektera och tolerera varandra, så hon efter att hon klarat höjdhoppskvalet genom 1,92.” (Svenska nagelprotesten gav eko världen över, DN, 16.08.2013).

”– Kärlek till en annan människa kan aldrig vara fel och kan jag visa det genom en så enkel sak som att måla mina naglar i regnbågens färger så är det bra.” (Svenska nagelprotesten gav eko världen över, DN, 16.08.2013).

I VM-finalen kommer Emma Green Tregaro på femte plats. Trots det får hon återigen uppmärksamhet för sina naglar eftersom hon enligt artikeln ”Förbundet pressades - då bytte hon lacket,” 18.08.2013 målat om naglarna i rött efter påtryckningar från förbundet. Återigen hamnar Emma Green Tregaros idrottsliga prestationer i bakgrunden och istället framhävs naglarna och diskussionen kring varför hon bytte till rött nagellack fast hon egentligen ville tävla med regnbågsfärger igen, som hon nämner i artikeln.

Detta skulle enligt Dahlén kunna ses som ett exempel på hur en idrottskvinna marginaliseras, genom att andra attribut som anses vara viktigare än hennes idrottsprestationer sätts i fokus istället.

På DN-galan tävlar Emma Green Tregaro återigen i regnbågsfärgade naglar. Fokus försvinner från Emmas prestation och mer ljus faller på att hon gått tillbaka till de regnbågsfärgade naglarna. Viktigt slutsats att dra i sammanhanget är att det inte finns en enda artikel i Dagens Nyheter som enbart behandlar Emma Greens prestation eller henne som idrottare utan att nämna nagelprotesten:

”– Det var kul att hoppa, menar Green Tregaro som innan hon avslutar säsongen med Finnkampen ska hoppa fyra tävlingar utomlands. Naglarna? De var målade i regnbågens färger.” (Färgglatt - men ingen nagelbitare, DN, 23.08.13).

Enligt Dahlén (2008) är ett vanligt medialt fenomen när kvinnliga idrottare porträtteras att de sätts i samband med familjeliv, det vill säga man och barn. Detta för att de ska ses som riktiga kvinnor ”trots att de är atleter”. Att manliga idrottare sätts i samband med familjelivet är enligt Dahlén inte alls lika utbrett.

Genom narrativet i DN ser vi ett exempel på att detta sker med Emma Green Tregaro, då fokus hamnar på hennes man Yannick Tregaro och deras relation, till exempel i artikeln ”Yannick Tregaro: Emma medveten om risken för psykningar” från den 17 augusti:

”På Twitter har Yannick Tregaro visat stöd för sin hustrus aktion: ”Jag anser att kärlek är den starkaste kraften vår själ kan skapa. Lycka till, ryska regeringen, med att försöka besegra det. #GoEmma”.” (Yannick Tregaro: Emma medveten om risken för psykningar, DN, 17.08.2013).

”– Hon är medveten om att det kan bli psykningar, säger hennes man och tränare Yannick Tregaro till SVT Sport.” (Yannick Tregaro: Emma medveten om risken för psykningar, DN, 17.08.2013).

En viktig aspekt är dock att Yannick Tregaro är Emma Green Tregaros tränare, och därigenom kan anses som en mer relevant person att uttrycka sig om hur uppmärksamheten efter protesten kan påverka hennes hoppning än om han enbart haft rollen som hennes man. Dock är det närmaste citatet ovan ännu ett exempel på en man i maktposition som uttalar sig om Emma Green Tregaro.

När vi undersöker vilken betydelse protesten ges så kan vi urskönja ett stöd för den hos DN. Till exempel visar krönikören Johan Esk tecken på att sympatisera med Emma Green Tregaros värderingar som ligger bakom protesten:

”Jag håller med Emma om det hon sade och det hon egentligen menade.

– Kärlek till andra människor kan inte vara fel, sade Emma./.../Men hur jag än gillar Emmas mod och styrka och håller med henne stärker det här bara min kritik mot att politik ska ta plats i idrotten.” (Esk: Modigt – Men politik ska inte ta plats i idrotten, DN, 16.08.2013).

Johan Esk tenderar också att beundra hur hon hanterar den mediala uppmärksamheten:

”Emmas regnbågsfärgade naglar handlade om mer än en ny lag och hon var smart nog att inte prata så mycket mot något – utan för kärlek.” (Esk: Modigt – Men politik ska inte ta plats i idrotten, DN, 16.08.2013).

Även i DN:s ledare finns uttryck för beundran av Emma Green Tregaros protest:

”Höjdhopparen Emma Green Tregaro tävlade i torsdags med naglarna målade i regnbågsfärgerna som stöd för homosexuellas rättigheter. Det är lågmält, smart och modigt.” (Modig manikyr, DN, 17.08.2013).

”Emmas kosmetiska aktion är att jämföra med civil olydnad. Hon vet att nagellacket kan betraktas som en politisk åsiktsyttring och som sådan ett regelbrott.” (Modig manikyr, DN, 17.08.2013).

I citaten ovan går att se ett tydligt exempel på den mediala kontexten Dagens Nyheter befinner sig i, då man vågar vara frispråkig i sin kritik mot den ryska regeringen, man visar inte tendenser till oro för repressalier på grund av ett sådant uttalande som representerar tidningen. Protesten verkar av DN anses vara ett bra initiativ av Emma Green Tregaro. Då beundran över Emma Green Tregaros protest är återkommande ser vi det som ett tema genom narrativet, därför analyseras detta mer utförligt under avsnittet ”Tema: Beundran”.

Både Emma Green Tregaro och Moa Hjelmer målar naglarna i regnbågsfärger under kvalen på torsdagen, men det är Emma Green Tregaro som får störst uppmärksamhet:

”Senare på förmiddagen visade också Moa Hjelmer upp naglar i alla regnbågens färger i samband med försöken på 200 meter.

– Jag tyckte det var en smart grej av Emma så jag hakade på. Jag tycker det är fruktansvärt att man ens kan komma på att ha sådana lagar, säger hon.” (Svenska nagelprotesten gav eko världen över, DN, 16.08.2013).

Emma Green Tregaro är alltså enligt ovanstående citat den initiella initiativtagaren till protesten, vilket kan vara en anledning till att Emma Green Tregaro får mer medial uppmärksamhet än Moa Hjelmer.

Moa Hjelmer blev också utslagen i kvalet medan Emma Green Tregaro gick till final och därmed höll sig längre kvar i sin gren. Dessutom har Emma Green Tregaro också tävlat längre än Moa Hjelmer i det svenska friidrottslaget och kan därmed antas vara en mer känd profil hemma i Sverige. Dessa orsaker sammanslaget kan vara varför Moa Hjelmer hamnar i den mediala periferin.

I DN framkommer det inte att Emma Green Tregaro också spred protesten genom det sociala mediet Instagram, vilket också hade betydelse i sammanhanget. Detta är ett exempel på något Dagens Nyheter valt att inte, alternativt missat att rapportera om.

#### **4.1.1 DN: Teman**

Genom att analysera texten med holistic-content har vi kunnat identifiera följande teman genom artiklarna i Dagens Nyheter.

## **Tema: Emma Green Tregaros och Jelena Isinbajevas ”konflikt”**

Genom det övergripande narrativet i Dagens Nyheters artiklar går att läsa ett tema som visar på att det finns en konflikt mellan Emma Green Tregaro och Jelena Isinbajeva.

I samband med den första artikeln där DN rapporterar om Emma Green Tregaros protest; ”Svenska nagelprotesten gav eko världen över” så citeras Jelena Isinbajeva där hon kommenterar händelsen. I ingressen skriver DN:

”Emma Green Tregaros och Moa Hjelmers nagelprotest mot den ryska antigay-lagen fick stort internationellt genomslag. På en presskonferens i Moskva gick den ryska storsjärnan till motattack.

– Det är respektlöst mot vårt land och mot våra lagar. ” (Svenska nagelprotesten gav eko världen över, DN, 16.08.2013).

Jelena Isinbajeva går till motattack. ”Motattack”, om än en sådan verbal kan anses ha en hotfull innebörd. Vidare beskriver Jelena Isinbajeva Emma Green Tregaros handling som respektlös:

”– När vi kommer till ett annat land försöker vi följa deras regler. Det är respektlöst mot vårt land och våra lagar. Jag stöder vår regering, svarade hon på en direkt fråga om Greens protest skriver [aftenbladet.se](http://aftenbladet.se).” (Svenska nagelprotesten gav eko världen över, DN, 16.08.2013).

Dessa uttalanden ger journalisterna en grund för att befästa sina berättartekniker.

Exempel på sådana ger Dahlén (2008) såsom polarisering och tillspetsning och krigsrelaterade arketyper. Denna konflikt tenderar att ta fokus från själva protesten till en konflikt mellan Emma Green Tregaro och Jelena Isinbajeva. Konflikten ges stora proportioner i narrativet, inte minst i Johans Esks krönika där han drar en parallell till ett fiktionellt krig ur filmen ”Star Wars”. Även om ”regnbågskriget” som Johan Esk refererar till inte är bokstavligt menat så kan det ses som en tydlig krigsrelaterad arketyper:



”Emma Green Tregaros naglar har startat hoppstjärnornas regnbågskrig.” (Esk: Modigt – Men politik ska inte ta plats i idrotten, DN, 16.08.2013).

Man kan även se tecken på att DN tar Emma Green Tregaros parti i konflikten. Ett tydligt exempel på det är ut DN:s ledare från den 17 augusti:

”Lagen är helt enkelt ett särdeles drakoniskt utfall från den alltmer repressiva ryska regeringen. Och stavhopparen Jelena Isinbajeva agerade språkrör för Kreml när hon hävdade att Green Tregaros tilltag var respektlöst mot Ryssland och den ryska livsstilen, där ”kvinnor lever med män och män med kvinnor”.” (Modig manikyr, DN, 17.08.2013).

Man använder uttryck som ”drakonisk” och ”repressiv”, vilket vi tolkar som negativa och förtryckande adjektiv till Ryssland samtidigt som Jelena Isinbajeva ”hävdade” sin sak. Att ”hävda” något tolkar vi som att man säger något utan att ha belägg för det, vilket i ledaren undergräver Jelena Isinbajevas trovärdighet, något som vi ser som ovanligt om man skulle dela Jelena Isinbajevas åsikt. Ett ytterligare exempel på att Jelena Isinbajevas trovärdighet undergrävs syns i följande citat:

”Hur Emma Green Tregaros målar sina naglar är numera en världsnyhet. Och på fredagen fick hennes största kritiker krypa till korset. Jelena Isinbajeva tog tillbaka vad hon sagt om homosexuella.” (Yannick Tregaros: Emma medveten om risken för psykningar, DN, 17.08.2013).

Men Emma Green Tregaros underlättar inte för en upptrappning av konflikten, genom sina citat där hon själv förminskar protesten och visar på en välvillig inställning gentemot Svenska Friidrottsförbundets regler och Jelena Isinbajevas uttalande:

”– Jag vill respektera reglerna och jag vill inte ställa till det för det svenska förbundet för någonting som jag tror på. Jag känner att jag har deras stöd.

Emma Green Tregaros säger att hon blev mycket förvånad över Jelena Isinbajevas hårda reaktion, men hon vill prata med henne själv innan hon tar till sig ryskans ko-

vändning.” (Yannick Tregaro: Emma medveten om risken för psykningar, DN, 17.08.2013).

### **Tema: Beundran**

Emma Green Tregaros protest beskrivs som modig. Det ser vi inte minst i tidigare citat från Esk: Modigt – Men politik ska inte ta plats i idrotten, 16.08.2013, samt Modig manikyr, 17.08.2013.

Samtidigt skriver kulturkrönikören Mona Masri i sin krönika:

”Det hedrar Emma Green att hon tagit tillfälle i akt att stå upp för människors lika värde, hon kunde lika gärna, som de flesta andra idrottare, struntat i det. Men jag är ändå inte säker på att jag skulle gå så långt som att kalla hennes regnbågsfärgade naglar för ”modiga”.” (Mona Masri: Sverige är fyllt av hjältar som vägrat vika en tum på kravet på demokrati, DN, 17.08.2013).

Mona Masri drar paralleller till personer som kommit som politiska flyktingar till Sverige, för att det protesterat mot regimer i sina hemland och som blivit torterade och tvingade till flykt. Hon menar att Emma Green Tregaro har ett sorts säkerhetsnät på grund av att hon är en av Sveriges största idrottare.

Men övergripande finner vi att det är över lag beundrande inställning till Emma Green Tregaros protest som råder.

## **4.2 The Moscow Times: TMT**

Narrativet inleds med att Jelena Isinbajeva kritiserar Emma Green Tregaros protest på grunderna att det var respektlöst mot Ryssland. Det är alltså inte protesten som är den inledande nyheten, utan Jelena Isinbajevas kritik mot den.

Liksom DN använder sig TMT av polarisering som berättarteknik. (Strömbäck, 2009). Emma Green Tregaro och Jelena Isinbajeva får representera var sin sida i den större konflikten.

Diskussionen om hbtq-personers rättigheter har pågått långt innan händelsen under VM,

och kommer pågå långt efteråt. Ändå får dessa två kvinnor representera de som i större utsträckning är för hbtq-människors rättigheter (Emma Green Tregaro) och de som försvarar Rysslands ståndpunkt (Jelena Isinbajeva). Medan Jelena Isinbajeva efter kritiken framställs i negativt ljus i Dagens Nyheter, skildras hon snarare som en försvarare av Rysslands lagar i The Moscow Times, som i följande inledning:

”A week after swelling national pride by winning the world pole vault title and defending Russia’s anti gay propaganda law...”(Isinbayeva wants to abandon ‘awful’ Volgograd for Monaco, TMT, 23.08.2013).

Artiklarna publicerade innan Emma Green Tregaro tävlade i höjdhoppkvalet med regnbågsfärgade naglar fokuserar mest på den nya lagändringen som förbjuder gay-propaganda. IOK (Internationella olympiska komittén) är uttalat kritiska mot lagändringen och vill att ryska staten ska förtydliga hur lagen kommer att appliceras på individer som gör sig skyldiga till att sprida gay-propaganda. I artiklarna förekommer nästan enbart män och ofta män i högt uppsatta positioner. Även tyska ministrar uttrycker sitt missnöje, och VM-deltagare intervjuas om hur rädda de är för att uttala sina åsikter om lagändringen, av rädsla för fängelsestraff. Över lag fokuserar artiklarna före protesten i vårt urval på revan som uppstår när politik och idrott smälter samman.

När Emma Green Tregaro uttryckte sitt stöd för gay-rörelsen genom att måla sina naglar i regnbågens färger, symbolen för just gay-rörelsen, kritiserade Jelena Isinbajeva detta eftersom hon ansåg det vara respektlöst mot Ryssland och landets lagar. Följande artiklar som handlar om lagändringen och debatten kring den nämner protesten och kritiken någonstans i texten, även om det inte behöver vara centralpunkten. Debatten kring lagändringen blir hetsigare efter Emma Green Tregaros protest, något som både märks i vårt urval men som också nämns i tidningens artiklar.

När världsmästerskapen i friidrott slutar den 18 augusti 2013 börjar artiklarna kring protesten och kritiken mot lagändringen att avta så smått. För första gången på länge skrivs en artikel om Jelena Isinbajeva som inte enbart handlar om hennes kritik mot

Emma Green Tregaro ("Isinbayeva Wants to Abandon 'Awful' Volgograd for Monaco"), även om det nämns som hastigast i inledningsmeningen. I ordning med medielogiken har mediet producerat en nyhet som det tror att konsumenterna vill ha. Den här nyheten är mer intressant för The Moscow Times läsare än för DN's. Frågan är hur länge Jelena Isinbajeva kommer att förknippas med sitt uttalande under VM. Förmodligen kommer stämpeln sitta kvar längre i Sverige än i Ryssland, där hon anses vara lite av en nationalskatt.

Även om flödet mattas av, publiceras ändå en del artiklar kring kritiken mot lagändringen och Emma Green Tregaro direkt efter mästerskapens fullbordan.

I det här dramat finns det naturligtvis en del aktörer, och de som känns självklara är Emma Green Tregaro och Moa Hjelmer, som målade sina naglar regnbågsfärgade och är själva anledningen till att det överhuvudtaget blev ett drama. Det är intressant att reflektera kring vad som hade hänt om en man hade målat sina naglar regnbågsfärgade: hade det blivit större, mindre eller lika stor uppståndelse då? Som genusteorin nämner visar medierna ofta tendenser att lägga större vikt vid kvinnliga idrottarens utseende än deras prestationer, och i det här fallet blir det väldigt tydligt. (Dahlén, 2008).

Nagellack är ett väldigt feminint drag. Genom sin kritik mot protesten och sin dubbeltydiga roll som både skurk och hjälte, beroende på journalistens ståndpunkt, blev Jelena Isinbajeva en tydlig aktör. Hennes ryska kollegor Ksenia Ryzhova och Yulia Gushchina bidrog ofrivilligt till debatten när de kysstes på podiet efter att ha tagit guld i stafettloppet 4 gånger 400 meter. De förnekade sedan att det var en protest mot den nya lagändringen, men händelsen nämndes likväl i nästan lika många artiklar som berörde Emma Green Tregaros och Moa Hjelmers protest.

Trots att han inte citeras eller blir intervjuad på ett enda ställe i hela vårt artikelurval är president Vladimir Putin ändå en tydlig aktör. Det är han som sett till att lagändringen gått igenom och han omnämns på många ställen. Dels får han kritik för sin antigay-propagandalag, dels vill han använda de kommande olympiska spelen och 2018 års fotbolls-VM till att framställa Ryssland som ett modernt och kapabelt land. I en artikel publicerad den 23 augusti, "Isinbayeva Wants to Abandon 'Awful' Volgograd for

Monaco”, nämns det att Jelena Isinbajevas önskan om att flytta från Ryssland till Monaco kan uppröra Vladimir Putin, något som kan tolkas som att hon på något sätt är underordnad hans vilja. Även om han inte syns är hans närvaro påtaglig i artiklarna igenom. Enligt Connell (2009) finns det många exempel på att män kontrollerar flera av världens stora institutioner, och detta är ett tydligt sådant.

IOK, Internationella Olympiska Kommittén, och den ryska staten syns också ständigt i vårt urval. Ofta står de på varsin sida i debatten och har stora motsättningar. IOK är negativt inställda till Ryssland förbud mot gay-propaganda, men är framförallt orolig för hur eventuella homosexuella idrottare kommer bli behandlade i de kommande olympiska spelen i Sotji. Ryska staten får ta mycket kritik, inte bara från IOK utan från stora delar av världen, men står likväl stenhårt kvar vid sitt beslut om lagändringen.

Emma Green Tregaro målade sina naglar i regnbågens färger i stöd för gay-rörelsen, men detta sågs som en protest mot Rysslands förbud mot gay-propaganda och upprörde bland annat stavhoppsmästarinnan Jelena Isinbajeva. Hade protesten skett t.ex. på hemmaplan under DN-galan hade det säkerligen inte blivit en lika stor affär, men eftersom det skedde under friidrotts-VM i Moskva där det numera är mot lagen att propagera för homosexuella kallades det både ”modigt” av en del och ”respektlöst” av andra. Emma Green Tregaro målade faktiskt naglarna regnbågsfärgade under DN-galan, men det fick inte lika starkt genomslag som första gången under VM i Ryssland. Detta är igen ett tecken på att medielogiken går igen i The Moscow Times; läsare har olika förväntningar på olika medier och vill ha olika nyheter därefter. (Asp, 1986)

Eftersom de flesta ryssar inte är intresserade av Emma Green Tregaro personligen, när hon inte har något direkt att göra med Ryssland, är de heller inte intresserade av hennes aktioner på hemmaplan.

Berättarna förhåller sig relativt neutrala till händelseförloppet. De rapporterar att Jelena Isinbajeva går emot Emma Green Tregaros protest och att hon försvarar Rysslands lagar, men kommentarer på händelserna saknas.

Läser man mellan raderna kan man dock i vissa fall se att antydningar om journalistens eget ställningstagande. Den 19:e augusti skriver The Moscow Times:

”[...] with Russian pole vault great and reigning gold medalist Yelena Isinbayeva vehemently defending the law on Thursday only to later say that her comments ‘may have been misunderstood’.” (Promoting gay lifestyle akin to drugs, alcohol’, TMT, 19.08.2013).

Att i samma mening nämna att Jelena Isinbajeva genast tog tillbaka sitt uttalande undergräver i viss mån Jelena Isinbajevas auktoritet och får henne i det närmaste att verka löjlig. Det är ett tecken på att kvinnor infantiliseras och framstår som tveågsna och veka. (Dahlén, 2008)

Något som också är tydligt är att det i stort sett varje artikel i vårt urval endast förekommer män: Homosexuella eller heterosexuella män. Manliga idrottare, manliga tv-profiler, manliga musiker, manliga politiker – var är kvinnorna? Den enda krönikan, som omnämns längre fram, är skriven av en man, därför självklart ur en mans perspektiv. Förenklar man hela händelsen kan man tolka det som följande: två kvinnor ställer sig på varsin sida i en diskussion och gör ett ställningstagande, och sedan ställer sig männen runt om och antingen hyllar eller fördömer deras aktion. I en enda artikel, ”German Ministers Slam Putin on Law”, publicerad den 14:e augusti, nämns kvinnliga politiker: Tysklands förbundskansler Angela Merkel och justitieminister Sabine Leutheusser-Schnarrenberger – den senare uttrycker sitt förakt mot den nya lagändringen. I övriga artiklar är det endast manliga politiker och ämbetsmän som intervjuas, omnämns eller citeras. Enligt Connell (2009) är den manliga dominansen inom maktpositioner något som kan leda till en ojämn balansgång i fråga om jämlikhet.

I krönikan ”Better Ways to Shame Russia Than Boycott” av Alexei Bayer, publicerad samma datum som föregående artikel, är det däremot lättare att skönja berättarens förhållningssätt. I texten skriver Bayer att en bojkott av de kommande olympiska spelen i Sotji inte skulle åstadkomma någonting, utan att man kan finna bättre sätt att få

Ryssland att ”skämmas” över sin nya lagändring. Han uttrycker sitt missnöje över anti-gaypropagandalagen i meningar som”

”[...] a series of simultaneously draconian and idiotic laws recently passed in Russia, whose aim is to make LGBT persons second-class citizens.” (Better ways to shame Russia than boycott, TMT, 19.08.2013).

Man ska dock ha i åtanke att Bayer enligt sin byline är uppvuxen i Moskva, men för närvarande bosatt i New York. Att befinna sig på säkert avstånd från Ryssland gör det säkert lättare att uttrycka sin kritik mot landets regering.

Intressant att notera är hur den första artikeln som nämner Emma Green Tregaros protest och Jelena Isinbajevas kritik av den, har ett helt annat fokus än DN:s artikel. I DN lyder rubriken ”Svenska nagelprotesten gav eko världen över”, medan Moscow Times hellre väljer att betona Jelena Isinbajevas roll i dramat: ”Isinbayeva Slams Gay Pride Gestures”. Sverige väljer att lyfta Emma Green Tregaros och hennes anledningar till att genomföra protesten, medan hon i Moscow Times inte får en fullt lika framträdande roll – den funktionen tillfaller istället Isinbajeva. Man följer medielogiken: vem är läsarna i respektive land mest intresserad av att läsa om? Vilken vinkel tilltalar vilket land? (Asp, 1986)

När man kommer fram till dramats upplösning kan man dra en del slutsatser. Det som är intressant att notera är hur den första och sista artikeln i vårt urval tillsammans binder ihop hela händelseförloppet. I den allra första artikeln, ”IOC Upset With Russia Over Gay Law”, kritiserar Internationella Olympiska Kommittén Ryssland för den nya lagändringen och kräver att få veta ifall homosexuella tävlande under det kommande OS kommer att missgynnas. I den allra sista artikeln i vårt urval, nio dagar senare, svarar ryska staten på IOK:s oro genom ett brev som försäkrar att eventuella homosexuella idrottare inte kommer diskrimineras under spelen. De olympiska stadgarna kommer att följas till punkt och pricka. Däremot backar de inte i fråga om anti-gaylagen, som den

kallas i folkmun, utan anser den rättvis eftersom den gäller ”alla” och appliceras inte enbart på en speciell grupp.

Om det förekommer kvinnor inom IOK och ryska myndigheter så figurerar de överhuvudtaget inte i vårt urval. Det är män i IOK som ställer ryska myndighetsmän mot väggen och överlag är det en väldigt maskulin prägel på artiklarna.

Sålunda är cirkeln sluten i vårt artikelurval – IOK inledde med att ställa Ryssland en fråga och Ryssland avslutar med att besvara den frågan.

Jämför man Dagens Nyheter och The Moscow Times finner man att den finskägda ryska tidningen väljer att fokusera mer på själva mästerskapet och idrottarna än vad DN gör, som hellre väljer att berätta om de upprörda känslorna kring protesten.

Genom artiklarna i vårt urval går det att skönja ett mönster; istället för att fokusera på Green Tregaro och hennes uttalande, lägger man större vikt vid landets oro över att kanske mista rollen som de olympiska spelens värdland. Även Isinbajevs roll som borgmästare i OS-byn blir plötsligt osäker. Detta får större utrymme i The Moscow Times, baserad i Ryssland, än det får i Dagens Nyheter, baserad i Sverige. Det är en intressant notering att göra, men inte underlig på något sätt. Som tidigare nämnts är medielogiken kanske inte lika framträdande i The Moscow Times som i Dagens Nyheter, men den finns där i mindre skala. Asp (1986) skriver om hur medierna anpassar sitt innehåll efter sin läsarkrets, och det är precis vad The Moscow Times gör. TMT väljer att lyfta aspekter och vinklar som de vet attraherar fler läsare, och det är inte alltid desamma som i DN.

#### **4.2.1 TMT: Teman**

Genom att analysera The Moscow Times finner man en del genomgående teman i artiklarna.

##### **Tema: Kritik**

Ett tema som syns tydligt i urvalet är just ”kritik” – kritik från hela världens håll och kanter mot Rysslands gay-propagandalag.



Redan innan Emma Green Tregaros protest nådde pressen, var det många som var kritiska mot Rysslands lagändring.

Den 14:e augusti nämns både IOK:s missnöje:

”The Olympics leadership is ‘cross’ with Russia for implementing anti-gay legislation ahead of the Winter Games [...] insisting that there must be no restrictions on athletes in Sochi next year.” (IOC upset with Russia over gay law, TMT, 14.08.2013).

och Tysklands kritik:

”Justice Minister Sabine Leutheusser-Schnarrenberger told the newspaper Welt am Sonntag a day earlier that ‘Russia is taking another big step towards becoming a flawless dictatorship in ostracizing homosexuals.’ (German ministers slam Putin on law, TMT, 14.08.2013).

Även flertalet idrottare och offentliga personer har uttryckt sin avsky för lagändringen. Skådespelaren, författaren och tv-personligheten Stephen Frys kritik omnämns i en artikel från måndagen den 19 augusti, där han kallar lagen för ”fascistisk”, och i samma artikel pekar man också på alla de idrottare och aktivister som på hemmaplan har uttryckt sitt missnöje för lagändringen.

Mest i fokus är dock Emma Green Tregaros protest. Händelsen nämns först i helgnumret 16-18 augusti i samband med Jelena Isinbajevas kritik av protesten.

”Pole vault great Yelena Isinbayeva condemned homosexuality Thursday after criticizing fellow competitors who painted their fingernails in rainbow colors to support gays and lesbians in the face of a new anti-gay law in Russia.” (Isinbayeva slams gay pride gestures, TMT, 16-18.08.2013).

Därmed kan man även läsa in kritik inte bara i utomståendes kritik av Rysslands lagändring, utan också i Jelena Isinbajevas fördömande av Emma Green Tregaros protest. Både Emma Green Tregaros och Jelena Isinbajevas kritik omnämns i nästan alla artiklar om gay-propagandalagen efter det här helgnumret.

## **Tema: Institutionernas konflikt**

En berättarteknik som Strömbäck (2009) hänvisar till är polarisering; att en konflikt kan dela upp både människor och institutioner i två läger, något som utnyttjas av narratören. I den här konflikten kan det utläsas på både en makro- och en mikronivå. På mikronivån är det Emma Green Tregaro och Jelena Isinbajeva som medierna ställer mot varandra i en sorts personlig konflikt, och på makronivån är det istället de stora institutionerna som IOK och ryska staten som delas in i två läger.

Stora organisationen IOK har kritiserat det blivande vinter-OS-värdlandet för deras beslut. Eftersom det i de olympiska stadgarna står skrivet att idrottarnas mänskliga rättigheter måste respekteras, rimmar det illa med en lag som förbjuder gay-propaganda. I en artikel från den 14 augusti säger IOCs styrelseledamot C.K Wu:

”We will make it very clear from the beginning if they don’t follow [the Olympic charter] we have to remove the games to other cities.” (IOC upset with Russia over gay law, TMT, 14.08.2013).

Fredagen den 23:e augusti svarar ryska vice-statsminister Dmitry Kozak genom att skicka ett brev till IOK där man förtydligar att man följer Olympiska Spelens stadgar och att ingen kommer att uteslutas ur spelen baserat på sexuell läggning. Vad exakt som räknas som gay-propaganda framkommer dock inte. Inte heller får man veta vad som händer med de idrottare som bryter mot den nya lagen. Kozak fortsätter att stödja lagändringen och anser inte den vara diskriminerande eftersom den gäller för alla individer.

## **Tema: Rädsla**

Rädsla är ett starkt återkommande tema genom artiklarna. Rädslan kommer från VM-deltagarna som inte vågar uttala sig om lagändringen av rädsla att bli fängslade; från Ryssland som är rädda över att förlora sin plats som de olympiska spelens värdland;

från homosexuella i Ryssland som är rädda över att bli åtalade för att sprida gay-propaganda enbart genom att vara gay.

Här syns det tydligt att TMT istället för att fokusera på protesten, istället riktar in sig på män som är rädda för att uttala sig om lagändringen. Som Connell (2009) nämner är männen en härskande könsklass och kvinnorna hamnar i skymundan. TMT gör valet att förflytta fokus från den ursprungliga konflikten, protesten med kvinnor i centrum, till idrottande män och deras känslor inför gaypropaganda-lagen.

Nick Symmonds är en amerikansk sprinter som har gjort sig känd som stark förespråkare för homosexuellas rättigheter. Men på plats i Ryssland vill Symmonds inte uttala sig om den nya lagändringen.

”I can’t talk about it [...] You’re not allowed to talk about it here. I’ll get put in jail for it.”(Gay rights issue on sideline at worlds, TMT, 19.08.2013).

Artikelförfattaren tillägger:

”Symmond’s concern about jail underlines how the law’s vagueness makes it intimidating. The law’s definition of ‘propaganda’ hinges on intent.” (Gay rights issue on sideline at worlds, TMT, 19.08.2013).

Just ordet “intimidating”, skrämmande, är ett intressant ordval. Det känns som att journalisten svagt sympatiserar mer med aktörerna, d.v.s. idrottarna, än staten. Att kalla lagen för ”skrämmande” går inte riktigt hand i hand med journalisters neutralitet.

Långdistanslöparen Bernard Lagat vill inte heller säga något som kan tolkas fel, så han meddelar pressen att han gärna diskuterar sakfrågan när han är tillbaka i USA.

Amerikanske konståkaren Johnny Weir, som inte är med i friidrotts-VM men som ska delta i vinter-OS, är inte lika rädd för att uttala sig, men pratar just om sin rädsla. Weir, som själv är gift med en man, säger att han är rädd för att bli arresterad i Sotji under OS, men att han likt en martyr kan offra sig själv för att folk ska uppmärksamma lagändringen.

”If it takes me getting arrested for people to attention and for people to lobby against this law, then I am willing to take it.” (Gay rights issue on sideline at worlds, TMT, 19.08.2013).

### **Tema: Försvar**

I Dagens Nyheter framställs protesten mest som en kamp mellan den goda Emma Green Tregaro och den onda Jelena Isinbajeva. Ljus mot mörker. I The Moscow Times är Green Tregaro mindre synlig, även om hon naturligtvis förekommer. Man har istället valt att lägga vikten vid Jelena Isinbajevas patriotiska försvar av Ryssland.

Till exempel skrev man inte Emma Green Tregaros manifestation när den skedde.

Istället blev det en nyhet först när Jelena Isinbajeva fördömde protesten och kallade den respektlös mot värdlandet.

Detta är ett starkt exempel på hur medielogiken fungerar. Både DN och TMT lägger upp sina rapporteringar utifrån den vinkel de tror att läsarna finner mest intressant. Enligt Asp (1986) styr samhällets kulturer, normer och intresse vad som prioriteras i medierna, något som blir väldigt tydligt i hur mycket och på vilket sätt protesten framställs i respektive tidning.

Orden ”stood up for” och ”defended” är ord som återkommer gång på gång i artiklar som nämner Jelena Isinbajevas kritik mot Emma Green Tregaro. Detta till skillnad från hur hon framställdes i svenska medier, där tongångarna var mer negativa.

Märkbart är också att det varierar från skribent till skribent. En del journalister förhåller sig tämligen neutrala, medan andra förstärker ytterligare Jelena Isinbajevas roll som förkämpe för ryska staten. Det märks främst i en artikel från den 23 augusti:

”A week after swelling national pride by winning the world pole vault title and defending Russia’s anti-gay propaganda law, Yelena Isinbayeva [...]” (Isinbayeva wants to leave ‘awful Volgograd for Monaco, TMT, 23.08.2013).

## 5. Sammanfattning och slutdiskussion

Efter att ha analyserat både Dagens Nyheter och The Moscow Times kan man se en del väsentliga skillnader, men också dra vissa paralleller. Själva händelsen, det vill säga att Emma Green Tregaro deltog i höjdhopsfinalen med regnbågsfärgade naglar i stöd för hbtq-rörelsen, återges ur olika vinklar i respektive tidning. I The Moscow Times osynliggörs Emma Green Tregaro på ett sätt som hon inte görs i DN, där hon istället figurerar väldigt frekvent. I TMT ligger istället fokus på Jelena Isinbajevas försvar av Ryssland och rädslan för att kanske förlora rollen som värdland i det kommande vinter-OS. Visst förekommer Green Tregaro i TMT, både i artiklar och bilder, men hon ses inte som den hjälte och förespråkare för kärlek som DN gärna har framställt henne som.

Protesten förminskas också i bägge tidningar, om än på olika vis. I TMT hamnar Emma Green Tregaro och hennes protest, som tidigare nämnts, i den mediala periferin vilket förminskar styrkan och laddningen i handlingen. I Dagens Nyheter marginaliseras däremot protesten genom att man lägger mycket fokus på den personliga konflikten mellan Emma Green Tregaro och Jelena Isinbajeva – även om det kanske inte tycks finnas någon personlig motsättning dem emellan. Man vill gärna få det att framstå som att Emma Green Tregaro och Jelena Isinbajeva är fiender och att de förkastar varandras åsikter. På så vis förminskas den egentliga händelsen; Emma Green Tregaros stöd för hbtq-rörelsen. Viktigt att ha i åtanke är att Emma Green Tregaro själv bidrar till att förminska protesten genom att i sina uttalanden tona ner sin demonstration och svallvågorna som bildats kring den.

Om man tittar på analysen ur ett genusperspektiv märks det tydligt att huvudpersonerna i dramat – de två kvinnliga idrottarna – i hög grad påverkas av män i maktposition. Det är män som får Emma Green Tregaro att ta bort regnbågslacket från sina omdiskuterade naglar, nästan enbart män i både DN och TMT som uttalar sig om händelsen och män som skriver om händelseförloppet. Detta följer ett mönster som har observerats i tidigare forskning, bl.a i forskning om genus och idrott. Emellertid måste man även ha åtanke att det inte enbart är tidningarna som är könsdiskriminerande – i idrottsvärlden dominerar männen, både som deltagare, experter och tränare. Därför kan det vara svårt att få tag på rätt personer som även ska vara kvinnor.

Något som också framträder tydligt är hur medierna framställer debatten om homosexuellas rättigheter. Emma Green Tregaro får på något sätt personifiera motståndet för anti-gaypropagandalagen, trots att hon är väldigt passiv. Händelsen är en liten del i ett mycket större, globalt, tidlöst maskineri. Två kvinnor, Emma Green Tregaro och Jelena Isinbayeva, får representera en världsomspännande konflikt. De blir ansiktena utåt för de som är mot, respektive för lagändringen, trots att det aldrig var deras direkta avsikt.

Slutsatser vi kan dra är att TMT i större utsträckning verkar vara försiktig i förhållande till sin omgivning, när det kommer till deras rapportering. Pressfrihet är tecknet på en sund demokrati, en kontext som The Moscow Times visar tendenser på att inte verka i.

Vår forskning har bidragit med att lyfta fram rapporteringen om det här enskilda fallet. Något som har kommit i dager är att varken The Moscow Times eller Dagens Nyheter skiljer sig åt när det kommer till könsfördelningen i sina artiklar. Däremot lyfts institutioner representerade av män fram mer i TMT – de får uttala sig mer och framstår som mer betydelsefulla än vad de gör i DN. TMT struntar i att fokusera på ”den lilla människan”, t.ex. Emma Green Tregaro som berättar om sina känslor angående uppståndelsen efter protesten. Det får mer utrymme i DN.

Dagens Nyheter utmärker sig också genom att de uttryckligen stödjer Emma Green Tregaro och hennes protest, något som The Moscow Times inte gör – antingen på grund av rädsla för ryska regeringen eller för att tidningen faktiskt inte delar den ståndpunkten.

## **5.1 Förslag till fortsatt forskning**

Något man skulle kunna göra är att lägga till en dimension till denna studie genom bildanalys. Detta var något vi författare diskuterade i ett tidigt skede, men som vi kom fram till att det inte fanns tid till. Vi ser att en kvalitativ bildanalys i anslutning till en textanalys skulle kunna vara mer realistisk, rent tidsmässigt, på kandidatnivå i det fall att man bara analyserar material från en tidning.

För fortsatt forskning anser vi också att det bland annat finns potential inom samma fallstudie på en högre nivå. Till exempel skulle man kunna ställa en ryskspråkig tidning mot en svensk för att på så sätt undersöka komparativt med en tidning som läses av en

större andel av den ryska befolkningen än The Moscow Times. På en högre forskningsnivå skulle det eventuellt gå att få forskningsanslag till resurser som till exempel en översättare för att kunna tillgodogöra sig analysmaterialet om man inte behärskar ryska.

Vidare kvalitativa studier skulle också kunna genomföras genom intervjuer för att ta reda på läsares reaktioner på rapporteringen av händelsen. Vad har de fått för bild av protesten ur exempelvis ett genusteoretiskt perspektiv.

Kvalitativa intervjuer skulle även kunna appliceras av de som deltog i rapporteringen, alltså narratörerna.

Ett annat förslag från vår sida är att genomföra samma typ av narrativanalys som vi gjort, fast kring ett annat fall.

I krönikor från vårt analysmaterial har det även debatterats om det kommer ske liknande protester i OS i Sochi. Om det rent hypotetiskt skulle förekomma någon protestliknande handling mot anti-gaylagen då, kan studier göras kring hur rapporteringen går till kring den och även ställa den i komparitet med rapporteringen kring Emma Green Tregaros protest.

## Referenser

Altheide, L. David, Snow, P. Robert; *Media Logic*; Sage Publications; Beverly Hills; 1979.

Asp, Kent; *Mäktiga massmedier: studier i politisk opinionsbildning*; Akademilitteratur; Stockholm; 1986

Asztalos Morell, Idlikó m.fl. *Gender Transitions in Russia and Eastern Europe*; Gondolin; Eslöv; 2005

Chatman, Seymour; *Story and discourse: narrative structure in fiction and film*. Ithaca: Cornell U.P; 1978

Connell, Raewyn; *Om genus*; Daidalos, Riga; 2009

Dahlén, Peter; *Sport och medier: en introduktion*; IJ-forlaget; Kristiansand; 2008

Gauntlett, David; *Media, gender and identity*; Routledge; London; 2008

Hultén, Britt; *Journalistikanalys: En introduktion*; Studentlitteratur; Lund; 2000.

Hultman, Kristina; *Kampen mot homofobin : om HBT-rättigheter i världen*; Utrikespolitiska institutet; Stockholm; 2012

Jarlbro, Gunilla; *Medier, genus och makt*; Studentlitteratur; Lund; 2006.

Johansson, Anna; *Narrativ teori och metod: med livsberättelsen i fokus*. Lund: Studentlitteratur; 2005

Koltsova, Olessia; *News Media and Power in Russia*; 2006; Routledge

Lieblich, Amia, Tuval-Mashiach, Rivka, & Zilber, Tamar. *Narrative research: reading, analysis, and interpretation*. Thousand Oaks, Calif.: Sage; 1998



Norrhem, Svante, Rydström, Jens, Winkvist, Hanna; *Undantagsmänniskor : en svensk HBT-historia*; Norstedts akademiska förlag; Stockholm; 2008

Propp, Vladimir; *Morphology of the folktale*; Univ. of Texas Press ; Austin, Texas; 1968

Robertson, Alexa; Narrativanalys; I Bergström, Göran; *Textens mening och makt: Metodbok i samhällsvetenskaplig text- och diskursanalys*; Studentlitteratur; Lund; 2012

Snickars, Pelle och Dahlberg, Leif; *Berättande i olika medier*; Stockholm : Statens ljud- och bildarkiv, 2008

Strömbäck, Jesper; *Makt, medier och samhälle: En introduktion till politisk kommunikation*; 2009; SNS Förlag; Kristianstad; 2012

Toth, Elizabeth L, Linda Aldoory; *The gender challenge to media*; Cresskill, N. J; Hampton Press; Cresskill, N. J; 2000

Vulovic, Jimmy; *Narrativanalys*; Studentlitteratur; Lund 2013

## **Elektroniska källor**

Sveriges Olympiska kommittés hemsida

<http://www.sok.se/5.2ac9829d108e7756ad580004597.html> Läst 2013-11-18 11:39

Friidrottsförbundets hemsida

<http://www.friidrott.se/nyheter.aspx?id=13638> Läst 2013-11-18 12:00

Dagens Nyheter

<http://info.dn.se/info/om-oss/dns-publicistiska-uppdrag/> Läst 2013-11-19 09:50

<http://info.dn.se/info/om-oss/korta-fakta/> Läst 2013-11-19 09:52

<http://info.dn.se/info/om-oss/historia/> Läst 2013-11-19 09:55

<http://www.dn.se/nyheter/varlden/rysk-stad-vill-forbjuda-homosexuell-propaganda/> Läst 2014-03-15 12:23

The Moscow Times

[http://www.themoscowtimes.com/free\\_pdf/Media\\_Kit\\_TMT\\_2009\\_eng.pdf](http://www.themoscowtimes.com/free_pdf/Media_Kit_TMT_2009_eng.pdf) Läst 2013-11-19 10:15

Sanoma Independent Media

<http://english.imedia.ru/about/> Läst 2013-11-19 10:33

([www.internationalen.se](http://www.internationalen.se), ”Vad innebär den ryska antihomo-lagen?”, läst 2013-12-03 kl. 11.23)

[www.rsfl.se](http://www.rsfl.se), läst 2012-11-13, kl. 22.10)

# Bilagor

## Exempel på en artikel strukturerad enligt Labovs modell

**Rubrik:** ”Sverige är fyllt av hjältar som vägrat vika en tum från kravet på demokrati”

**Författare:** Mona Masri

**Typ:** Krönika i Dagens Nyheter

**Datum:** Lördag 2013-08-17

**Abstract:** Författaren är positivt inställd till Green Tregaros nagellacksprotest, men passar på att peka ut aktivister som genom historien har riskerat både liv och lem för rättvisa och demokrati – alla med mycket mer att förlora än Green Tregaro.

**Orientering:** Sverige, Iran, Chile. Nutid och tillbakablickar. Deltagare är Emma Green Tregaro och diverse förkämpar för rättvisa.

**Komplicerande handling:** Upp till kamp! Rättvisa och jämlikhet.

**Utvärdering:** Författaren anser att eftersom det på grund av Green Tregaros stjärnstatus finns en sådan ytterst liten risk att hon blir arresterad, borde hon utnyttja den friheten till att protestera ännu mer tydligt. Det skrivs inte svart på vitt, men antyds väldigt tydligt i texten. Krönikans ton varierar mellan att vara uppmuntrande och nedlåtande. Korta historier om fasorna hennes vänners föräldrar har varit med om vävs in i texten.

**Upplösning:** Påpekar att Green Tregaros handlingsutrymme ”är med andra ord enormt” och knyter tillbaka till textens inledning genom att än en gång nämna att medierna kallar Emma Green Tregaro för modig.

**Coda:** ”När hon idag tävlar i finalen[...]” återför perspektivet till nutid genom att påminna om att Green Tregaros tävlan fortfarande pågår i detta nu. Textunderlag i Dagens Nyheter:

## Textunderlag i Dagens Nyheter

- Magisk kväll med Isinbajeva - som kommer till DN-galan 14.08.2013
- DN-galan: "Lika förvånade so alla andra" 15.08.2013
- Svenska nagelprotesten gav eko världen över 16.08.2013
- *Johan Esk: Modigt - men politik ska inte ta plats i idrotten* 16.08.2013
- Modig manikyr 17.08.2013
- Mona Masri: Sverige är fyllt av hjältar som vägrat vika en tum från kravet på demokrati 17.08.2013
- *Johan Esk: Ledningens sak att inte Emmas naglar ger en spricka* 17.08.2013
- Yannick Tregaro: Emma medveten om risken för psykningar 17.08.2013
- *Johan Esk: IAAF sa nej till Green Tregaro - och ja till Putin* 18.08.2013
- "Jag känner att jag följt mitt hjärta" 18.08.2013
- Förbundet pressades - då bytte hon lacket 18.08.2013
- "Korkat utmana systemet" 20.08.2013
- "Kunde aldrig ana att det skulle bli så stort" 20.08.2013
- Inga regnbågsfärger i OS 21.08.2013
- *Johan Esk: Emma värd alla hyllningar* 21.08.2013
- *Johan Esk: Kaos, sandlådekrig - och en ny generation* 22.08.2013
- Den ryska hyllningen till Emmas val 22.08.2013
- "Kärleksbombning" på galan 22.08.2013
- Färgglatt - men ingen nagelbitare 23.08.2013
- *Johan Esk: Final-Emma en fin förebild för framtiden* 23.08.2013

## Textunderlag i The Moscow Times

- IOC upset with Russia over gay law 14-08-2013
- German ministers slam Putin on law 14-08-2013
- Gay Rights Issue on sideline at worlds 15-08-2013
- Isinbayeva slams gay pride gestures 16-08-2013
- LGBT Debate Erupts at IAAF Games 19-08-2013
- Better ways to shame Russia than boycott 19-08-2013

- Iconic Luzhniki set for makeover as games end 19-08-2013
- Promoting gay lifestyle 'Akin to drugs, alcohol' 19-08-2013
- anti-gay vigilante groups come under fire 20-08-2013
- Sprinter denies kiss was meant as protest 21-08-2013
- Isinbayeva wants to abandon 'awful' Volgograd for Monaco 23-08-2013
- Russia defends anti-gay law to the IOC 23-08-2013

